

Rada
Evropské unie

Brusel 1. července 2022
(OR. en)

10587/22

**Interinstitucionální spis:
2022/0206(NLE)**

**EDUC 257
SOC 426
EMPL 285
JEUN 137**

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	30. června 2022
Příjemce:	Generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2022) 316 final
Předmět:	Návrh doporučení Rady k iniciativě Cesty ke školnímu úspěchu

---

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2022) 316 final.

Příloha: COM(2022) 316 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 30.6.2022
COM(2022) 316 final

2022/0206 (NLE)

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

k iniciativě Cesty ke školnímu úspěchu

(Text s významem pro EHP)

{SWD(2022) 176 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

„Přeji si, aby si Evropa kladla vyšší cíle, pokud jde o sociální spravedlnost a prosperitu. Jde totiž o jeden ze základních příslibů, na nichž Unie stojí.“
předsedkyně Ursula von der Leyenová, Politické směry

Významnou roli při vytváření spravedlivějších, inkluzivnějších a lépe prosperujících společností v Evropě mohou a měly by hrát systémy vzdělávání a odborné přípravy. Vzdělávání může posílit sociální soudržnost a zvýšit odolnost ekonomiky EU: výzkum ukazuje, že přístup dětí a mladých lidí z nízkopříjmových skupin ke kvalitnímu vzdělání pomáhá řešit nezaměstnanost a přerušit mezigenerační přenos chudoby. Těchto cílů však lze dosáhnout pouze tehdy, budou-li systémy vzdělávání a odborné přípravy skutečně spravedlivé a inkluzivní. Školy musí zajistit, aby všichni účastníci vzdělávání měli příležitost uspět a dosáhnout svého potenciálu, bez ohledu na své osobní vlastnosti¹, rodinné, kulturní a socioekonomické zázemí. To je vyjádřeno v zásadách 1 a 11 **evropského pilíře sociálních práv**².

Výsledky vzdělávání, pokud jde o znalosti, dovednosti a postoje získané během školní docházky, jsou významným ukazatelem toho, jak vyvážený, zdravý a úspěšný bude mít člověk život v dospělosti. Tyto výsledky, měřené z hlediska „výsledků v oblasti vzdělávání“³ a „dosaženého vzdělání“⁴, pokládají základy dalšího učení, budoucího zaměstnání a plnohodnotného života. Získání základních dovedností (čtenářské, matematické a přírodovědné gramotnosti)⁵ má pro akademický a osobní rozvoj účastníků vzdělávání zásadní význam, přičemž dovednosti a kompetence získané ve vyšším sekundárním vzdělávání jsou stále více považovány za minimální kvalifikaci pro zaměstnání nebo za základ pro další vzdělávání a plnohodnotný život. Socioekonomické vzorce a stratifikace však mají silný vliv na vzdělávací zkušenosti a výsledky jednotlivců; ti, kteří pocházejí ze znevýhodněného prostředí, jsou nadměrně zastoupeni mezi účastníky vzdělávání s nedostatečnými výsledky a je pravděpodobnější, že ze vzdělávání a odborné přípravy odejdou bez vyšší sekundární kvalifikace. Proto jsou **snížení podílu žáků s nedostatečnými výsledky v základních dovednostech** a boj proti **předčasným odchodům ze vzdělávání a odborné přípravy**⁶ klíčovými cíli evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy. Ve sdělení

¹ Viz komplexní analýza v pracovním dokumentu útvarů Komise.

² https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_cs

³ Výsledky v oblasti vzdělávání se zaměřují na pokrok jeho účastníků v učení a na jejich skutečnou funkční gramotnost, jako je čtení, psaní, počítání a přírodovědné schopnosti (základní dovednosti).

⁴ Dosaženým vzděláním se rozumí úspěšné ukončení určitého stupně vzdělání, například základního, nižšího nebo vyššího sekundárního vzdělání.

⁵ Základní dovednosti je třeba chápat v souladu s Programem OECD pro mezinárodní hodnocení žáků (PISA), který měří schopnost mládeže ve věku 15 let využívat své čtenářské, matematické a přírodovědné znalosti a dovednosti k řešení výzev reálného života. Žáci s nedostatečnými výsledky jsou tedy ti 15letí žáci, kteří se stále ještě vzdělávají a nedosahují úroveň znalostí OECD PISA 2, která je považována za minimální úroveň nutnou k úspěšnému zapojení do společnosti. I když se digitální dovednosti řadí mezi základní dovednosti, iniciativa Cesty ke školnímu úspěchu se jimi výslovně nezabývá, protože jsou již ústředním bodem jiných iniciativ, jako je například akční plán digitálního vzdělávání.

⁶ Ukazatel „předčasných odchodů ze vzdělávání a odborné přípravy“ v EU měří podíl osob ve věku 18–24 let, které dosáhly nejvýše nižšího sekundárního vzdělání (tj. úrovní ISCED 0–2) a které se již neúčastní formálního nebo neformálního vzdělávání a odborné přípravy.

Komise o vytvoření **Evropského prostoru vzdělávání** do roku 2025⁷ se jako stěžejní iniciativa, jejímž cílem je posílit inkluzivní rozměr vzdělávání, což je stejný cíl, jenž je uveden v závěrečné zprávě Konference o budoucnosti Evropy z května 2022, která požaduje „*inkluzivní Evropský prostor vzdělávání, kde mají všichni občané rovný přístup ke kvalitnímu vzdělání...*“, uvádí iniciativa „*Cesty ke školnímu úspěchu*“. Tato iniciativa klade důraz na zlepšování výsledků při získávání základních dovedností a na zvyšování počtu osob se středoškolským vzděláním. Usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030)⁸ tuto akci podporuje a stanovuje **cíle na úrovni EU pro rok 2030**: podíl 15letých žáků se slabými výsledky ve čtení, matematice a přírodních vědách by měl být nižší než 15 %⁹ a podíl osob předčasně ukončujících vzdělávání a odbornou přípravu nižší než 9 %¹⁰.

V této souvislosti Komise předkládá návrh doporučení Rady k iniciativě Cesty ke školnímu úspěchu. Navrhovaným doporučením bude zrušeno a nahrazeno **doporučení Rady z roku 2011 o politikách snížení míry předčasného ukončování školní docházky**¹¹, přičemž bude vycházet ze zkušeností získaných při jeho provádění. Od přijetí doporučení Rady z roku 2011 čelí evropské země novým situacím, výzvám a příležitostem, které hluboce ovlivňují systémy vzdělávání a odborné přípravy, mezi něž patří rostoucí počet migrantů školního věku přicházejících do EU ze zemí mimo EU, včetně uprchlíků¹², a pandemie COVID-19. V politických debatách se markantně projeví obavy ze zhoršujícího se vývoje v oblasti základních dovedností (jak ukázaly výsledky šetření PISA 2018). Výzkum v oblasti vzdělávání přinesl nové poznatky a politická spolupráce na úrovni EU upozornila na mezery a oblasti vyžadující další úsilí. Proto je vhodné doporučení Rady z roku 2011 přezkoumat, aktualizovat a zlepšit. Nový návrh má širší rozsah, protože se zabývá současně dvěma cíli na úrovni EU, které se týkají základních dovedností a předčasného odchodu ze vzdělávání a odborné přípravy. To svědčí o doplňkovosti těchto dvou výzev, jejich spouštěčů a opatření k jejich zvládnutí. Kromě toho návrh rozšiřuje perspektivu tak, aby se zabývala dalšími aspekty, které dosud nebyly pokryty a které mají velký dopad na výsledky vzdělávání, jako jsou například pocit osobní pohody ve škole.

- **Problémy, které bude navrhované doporučení Rady řešit**

Od přijetí doporučení Rady v roce 2011 o politikách snížení míry předčasného ukončování školní docházky se na evropské úrovni a v členských státech vykonalo značné množství práce. Nezávislé posouzení provádění doporučení¹³ vykresluje celkově pozitivní obraz dopadu tohoto doporučení a souvisejících nástrojů politiky EU (mechanismy monitorování a podávání zpráv v rámci evropského semestru; vzájemné učení a spolupráce mezi členskými

---

⁷ COM(2020) 625 final.

⁸ Úř. věst. C 66, 26.2.2021.

⁹ Zdrojem dat je Program OECD pro mezinárodní hodnocení žáků (PISA).

¹⁰ Zdrojem dat je Eurostat, šetření pracovních sil v EU. Tento hlavní ukazatel bude doplněn podpůrným ukazatelem dosaženého vyššího sekundárního vzdělání, který bude měřit podíl osob ve věku od 20 do 24 let s alespoň vyšším sekundárním vzděláním na základě údajů ze šetření pracovních sil v EU poskytnutých Eurostatem.

¹¹ Úř. věst. C 191, 1.7.2011, s. 1.

¹² Pojem „uprchlík“ se v tomto textu používá spíše v širokém politickém smyslu než ve smyslu definice Ženevské úmluvy a *acquis* EU v oblasti azylu.

¹³ Evropská komise, Generální ředitelství pro vzdělávání, mládež, sport a kulturu (2019), Donlevy, V., Day, L., Andriescu, M., Downes, P., *Assessment of the implementation of the 2011 Council recommendation on policies to reduce early school leaving: final report* (Hodnocení provádění doporučení Rady z roku 2011 o politikách snížení míry předčasného ukončování školní docházky: závěrečná zpráva), Úřad pro publikace.

státy v rámci ET 2020; financování, zejména prostřednictvím programu Erasmus+ a evropských strukturálních a investičních fondů; investice do výzkumu a komunikace). V rámci posouzení se dospělo k závěru, že provádění doporučení Rady přispělo ke **snížení míry předčasných odchodů ze vzdělávání a odborné přípravy na úrovni EU** (ze 13,4 %¹⁴ v roce 2011 na 9,7 % v roce 2021) a podpořilo změny ve vzdělávacích institucích a politikách.

Navzdory tomuto významnému pokroku však **předčasný odchod ze vzdělávání a odborné přípravy zůstává v Evropě politickou výzvou, která je zvláště závažná v řadě zemí a regionů a ve vztahu ke specifickým cílovým skupinám**. V současné době v EU předčasně ukončilo vzdělávání a odbornou přípravu více než 3,2 milionu mladých lidí (ve věku 18–24 let) a pouze 84,3 % (ve věku 20–24 let) dokončilo vyšší sekundární vzdělání. Mezi jednotlivými zeměmi i v jejich rámci stále existují značné rozdíly a mezi určitými skupinami populace přetrvávají nerovnosti: průměrný podíl osob, které předčasně ukončily vzdělávání a odbornou přípravu, je o 3,5 procentního bodu vyšší mezi mladými muži (11,4 %) než mezi mladými ženami (7,9 %)¹⁵ a existuje výrazné znevýhodnění mladých lidí narozených v zahraničí a účastníků vzdělávání žijících v konkrétních předměstských, venkovských a odlehlých oblastech¹⁶. Socioekonomické zázemí účastníků vzdělávání má na předčasné odchody ze vzdělávání a odborné přípravy celkově silný dopad¹⁷.

Posouzení však také poukázalo na některé **nedostatky a oblasti, ve kterých je zapotřebí další práce**:

- opatření a akce jsou často projektové a krátkodobé, řeší pouze jeden problém nebo neberou v úvahu všechny aspekty škol, a proto mají omezený dopad; je zapotřebí přístupů, které jsou systémovější, a to jak na úrovni škol, tak na úrovni systému, protože ty současné jsou stále nedostatečně rozvinuté,
- v mnoha zemích nejsou zavedená politická opatření dostatečně monitorována a vyhodnocována,
- spolupráce napříč různými oblastmi politiky (jako je vzdělávání a odborná příprava, zdravotnictví, sociální služby, zaměstnanost, bydlení, spravedlnost, začlenění migrantů včetně uprchlíků, rovné zacházení) a úrovněmi státní správy (celostátní, regionální, místní), jakož i dialog se zúčastněnými stranami, jsou stále příliš omezené a nesourodé,
- i když jsou kompenzační opatření dobře zavedena, preventivní a včasné zásahy jsou v mnoha zemích nedostatečně rozvinuté nebo chybí při provádění/prosazování,

¹⁴ EU-28. Hodnota v EU-27 je 13,2 %.

¹⁵ Údaje za rok 2021.

¹⁶ Účastníci vzdělávání, kteří se narodili mimo vykazující zemi, jsou vystaveni dokonce ještě vyššímu riziku, že předčasně ukončí vzdělávání a odbornou přípravu (22,4 %), zejména pokud se taková země nachází mimo EU-27 (23,2 %). V průměru je pravděpodobnost předčasného ukončení školní docházky vyšší u mladých mužů narozených mimo EU-27 (25,2 %) než u mladých žen narozených mimo EU-27 (20,9 %). Svou úlohu hraje i míra urbanizace. Města v průměru dosahují nejnižších podílů osob, které předčasně ukončily vzdělávání a odbornou přípravu (8,6 %). Zatímco u mladých mužů je větší pravděpodobnost, že předčasně ukončí vzdělávání a odbornou přípravu, pokud žijí ve městech a na předměstí (13,5 %), než pokud žijí ve venkovských oblastech (11,7 %), mladé ženy jsou ve skutečnosti více ohroženy ve venkovských oblastech (9,2 %) než ve městech a na předměstích (8,7 %). Je třeba poznamenat, že za těmito průměry EU se skrývá velmi různorodá situace v jednotlivých členských státech. Tyto údaje se vztahují k roku 2020.

¹⁷ Důkladnou analýzu trendů lze nalézt v pracovním dokumentu útvarů Komise a Monitoru vzdělávání a odborné přípravy 2021.

- potřeby specifických skupin (jako jsou skupiny účastníků vzdělávání s viditelným postižením a s postižením, které vidět není, účastníků vzdělávání se speciálními vzdělávacími potřebami nebo problémy v oblasti duševního zdraví, účastníků vzdělávání z migračního prostředí, včetně uprchlíků, účastníků vzdělávání patřících k etnickým menšinám jako např. Romové, obětí šikany) nejsou příliš často náležitým způsobem řešeny; to je zvláště závažné v případě účastníků vzdělávání s komplexními potřebami (jako jsou děti s rodičem ve vězení, oběti domácího násilí, děti v náhradní péči atd.),
- opatření zaměřená na řešení problémů s učením, šikanou a duševním zdravím nejsou dostatečně integrována s opatřeními ke zlepšení osobní pohody ve škole,
- účastníci vzdělávání, rodiny a hlavní zúčastněné strany (včetně sociálně vyloučených rodičů, komunit migrantů a nevládních organizací) často nejsou dostatečně zapojeni do navrhování, provádění a hodnocení politik,
- ředitelé škol, učitelé, školitelé a další pedagogičtí pracovníci často nejsou dostatečně připraveni na to, aby dokázali řešit slabé výsledky a předčasné odchody ze vzdělávání a odborné přípravy, aby se přizpůsobili rozmanitosti a aby poskytli vhodnou podporu dětem s obtížemi nebo ohroženým dětem nebo účastníkům vzdělávání s potřebami v oblasti osobní pohody a duševního zdraví.

V posledním desetiletí bylo vynaloženo značné úsilí na omezení předčasných odchodů ze vzdělávání a odborné přípravy, zejména po přijetí doporučení Rady z roku 2011. **Slabým výsledkům v základních dovednostech** se v poslední době začala věnovat v politické debatě na úrovni EU zvýšená pozornost, zejména po zveřejnění výsledků Programu OECD pro mezinárodní hodnocení žáků (PISA) 2018¹⁸, které odhalují **zhoršující se trend** na úrovni EU v období 2009–2018¹⁹. Program PISA 2018 ukazuje zejména, že:

- dnes **má každý pátý 15letý Evropan nedostatečné výsledky** (22,5 % neumí splnit základní úkoly v oblasti čtení, 22,9 % v matematice a 22,3 % v přírodních vědách). Průměr EU se nezlepšuje a mezi členskými státy existují velké rozdíly, i když některým zemím se v průběhu času podařilo svůj výkon zlepšit,
- socioekonomické zázemí výrazně ovlivňuje výkon žáků a jejich akademická očekávání ve většině zemí EU. Kromě toho v zemích s velkým podílem žáků s nedostatečnými výsledky často existují i velké výkonnostní rozdíly mezi žáky ze zvýhodněného a znevýhodněného socioekonomického prostředí,
- v mnoha členských státech EU je podíl žáků s nedostatečnými výsledky v oblasti čtení mezi žáky z rodin přistěhovalců (ve smyslu definice uvedené v programu OECD PISA)²⁰ mnohem vyšší než mezi žáky z jiných než přistěhovaleckých rodin²¹,

¹⁸ Každé tři roky program PISA měří schopnost 15letých žáků využívat své znalosti a dovednosti v oblasti čtení, matematiky a přírodních věd k řešení výzev reálného života.

¹⁹ Důkladnou analýzu trendů lze nalézt v pracovním dokumentu útvarů Komise a Monitoru vzdělávání a odborné přípravy 2021.

²⁰ Pojem „osoby z přistěhovaleckého prostředí“ zahrnuje jak přistěhovalce, tak jejich děti narozené v tuzemsku (tzv. „druhá generace“). Komise běžně zařazuje do kategorie migrantů pouze státní příslušníky třetích zemí, avšak definice OECD PISA pro žáky z rodin přistěhovalců zahrnuje všechny studenty

- celkově lze říci, že země s malým podílem účastníků vzdělávání, kteří dosahují nedostatečných výsledků, mívají také vysoký podíl těch, kteří dosahují nejlepších výsledků, což naznačuje, že excelence a rovnost školních vzdělávacích systémů mohou jít ruku v ruce²²,
- dívky výrazně předčí chlapce, pokud jde o porozumění psanému textu, a v oblasti přírodních věd přetrvávají rozdíly mezi muži a ženami ve prospěch dívek²³. Potvrzují to i vnitrostátní údaje, které rovněž ukazují, že chlapci chybí ve škole častěji než dívky²⁴.

Také výsledky Mezinárodního šetření počítačové a informační gramotnosti (ICILS)²⁵ 2018 ukazují, že **pětina mladých lidí v EU nemá základní digitální dovednosti**, a zároveň odhalují dopad socioekonomického postavení na digitální gramotnost: v průměru mají studenti s vyšším socioekonomickým statusem výrazně vyšší skóre počítačové informační gramotnosti a také studenti s rodičem, který ukončil bakalářské studium nebo vyšší, mají vyšší skóre než studenti, jejichž rodiče univerzitní titul nemají.

Ve Strategii práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030 přijaté v Unii na podporu členských států při provádění Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením, již jsou všechny smluvními stranami²⁶, Komise zdůrazňuje rozdíl v dosaženém vzdělání mezi mladými lidmi se zdravotním postižením a mladými lidmi bez zdravotního postižení, který je způsobený nedostatečnou inkluzivností a dostupností vzdělávacího systému. Mnoho dětí a mladých lidí se zdravotním postižením je zapsáno do zvláštních škol, které nenabízejí vždy účinný způsob přechodu k běžnému vzdělávání.

Nejnovější výsledky šetření PISA také vrhají světlo na další a stejně znepokojivé nedostatky ve vzdělávacích systémech, které mohou ovlivnit výsledky vzdělávání: **osobní pohoda žáků ve škole²⁷ (měřena jako pocit sounáležitosti žáků se školou) klesá a šikana/kyberšikana je rozšířená a na vzestupu²⁸**. Šetření zdůrazňuje, že šikana ve škole má na osobní pohodu

---

narozené v zahraničí (v EU i mimo EU), jakož i studenty, kteří se narodili v tuzemsku a mají rodiče narozené v zahraničí.

²¹ U žáků narozených v zahraničí je situace obvykle horší než u žáků, kteří se narodili v tuzemsku a mají rodiče narozené v zahraničí. Znevýhodněné socioekonomické postavení se často objevuje v kombinaci s přistěhovaleckým původem.

²² Evropská komise, Generální ředitelství pro vzdělávání, mládež, sport a kulturu (2019), *PISA 2018 and the EU: striving for social fairness through education* (PISA 2018 a EU: snaha o sociální spravedlnost prostřednictvím vzdělávání), Úřad pro publikace, <https://data.europa.eu/doi/10.2766/964797>. Podrobná analýza viz pracovní dokument útvarů Komise.

²³ V matematice je situace více různorodá. Údaje PISA 2018 totiž ukazují, že chlapci v průměru mírně převyšují výkony dívek, ale že rozdíl se neustále zmenšuje: dívky předčí chlapce ve stále více zemích. Viz OECD (2019) *PISA 2018 results (volume II) – Where all students can succeed* (Výsledky šetření PISA 2018 (Svazek II): – Kde všichni studenti mohou uspět). PISA, OECD publishing. K dispozici na adrese: https://www.oecd-ilibrary.org/education/pisa-2018-results-volume-ii_b5fd1b8f-en

²⁴ OECD (2015). *The ABC of Gender Equality in Education. Aptitude, Behaviour, Confidence* (Základy genderové rovnosti ve vzdělávání. Schopnosti, chování, sebevědomí). PISA, OECD publishing. K dispozici na adrese: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264229945-en.pdf?expires=1610634769&id=id&accname=guest&checksum=66B1763A84CB2A7C21B3829FBC7B8E3B>

²⁵ <https://www.iea.nl/news-events/news/icils-2018-results>

²⁶ COM(2021) 101 final: Unie rovnosti: Strategie práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030.

²⁷ Koncept „osobní pohody“ ve škole je komplexní a zahrnuje mnoho faktorů (včetně fyzického, emocionálního a duševního zdraví). Definice jsou uvedeny v pracovním dokumentu útvarů Komise.

²⁸ Podle šetření PISA 2018 v devatenácti členských státech EU více než jeden z pěti žáků uvedl, že byl šikanován alespoň několikrát za měsíc. Procento šikanovaných žáků se navíc ve většině zemí mezi lety 2015 a 2018 výrazně zvýšilo.

účastníků vzdělávání a jejich studijní výsledky zničující dopad a zvyšuje riziko předčasného ukončení školní docházky²⁹. Šetření rovněž potvrzuje, že **zlepšení osobní pohody účastníků vzdělávání**, včetně sociální a emoční výchovy³⁰ a prevence šikany, je **klíčem ke zlepšení výsledků vzdělávání**³¹. Emocionální pohoda a duševní zdraví u dětí a mladých lidí se staly v Evropě rovněž závažnou otázkou, přičemž přibližně 10 až 20 % školních dětí má problémy s duševním zdravím během školních let a u poloviny z nich se problémy, zejména úzkost a deprese, rozvinou před dosažením věku 14 let. Jedná se o závažný problém, který negativně ovlivňuje výsledky vzdělávání. Pokud školy samy nedokážou tyto problémy vyřešit, mohou pomoci řešit otázky osobní pohody a duševního zdraví ve spolupráci s místní komunitou a externími odborníky a agenturami³².

Chudoba a socioekonomické faktory jsou společným jmenovatelem těchto výzev: **socioekonomické zázemí účastníků vzdělávání a jejich rodiny je i nadále nejsilnějším faktorem ovlivňujícím výsledky vzdělávání**, což ukazuje na přetrvávající riziko mezigeneračního přenosu znevýhodnění a nižší sociální mobilitu směrem vzhůru u účastníků vzdělávání ze znevýhodněného prostředí.

Závěry mezinárodního výzkumu a zpětná vazba získaná v rámci konzultačního procesu předcházejícího tomuto návrhu potvrzují **potřebu řešit studijní výsledky a dosažené vzdělání společně**. Slabé výsledky v oblasti základních a digitálních dovedností a předčasné odchody ze vzdělávání a odborné přípravy jsou vzájemně propojené problémy vyvolané kombinací faktorů (individuálních, rodinných, sociálních, ekonomických a dalších). Jejich příčiny nejsou čistě vzdělávacího rázu: některé rysy systémů vzdělávání a odborné přípravy (jako je omezený přístup ke kvalitnímu předškolnímu vzdělávání a péči, předčasné zařazování do různých vzdělávacích programů, segregace, opakování ročníků, speciální vzdělávání atd.)³³ mohou jejich výskyt dále zhoršovat, přičemž zvláště negativní dopad mají na ty, kteří patří do více znevýhodněných skupin.

Krise **COVID** tyto problémy ještě více prohloubila. Přestože k posouzení dlouhodobých dopadů dlouhotrvajícího přerušení školní docházky na učení a akademický vývoj bude zapotřebí více času a práce, několik předběžných studií naznačuje, že krize mohla ztížit pokrok účastníků vzdělávání a zvýšit pravděpodobnost, že ti, kterým hrozí odchod ze školy, z ní skutečně odejdou. Naznačují také, že krize měla negativní dopady na osobní pohodu účastníků vzdělávání, mimo jiné v důsledku zvýšeného stresu a úzkosti vyplývajících z izolace a nedostatku kontaktů s vrstevníky, zvýšeného vystavení domácímu násilí a omezeného přístupu k základním službám. Během omezení volného pohybu osob pravděpodobně nejvíce utrpěly sociálně a ekonomicky marginalizované děti, které již před

²⁹ Viz <https://www.oecd-forum.org/posts/can-children-believe-in-us-to-invest-in-mental-health>

³⁰ Sociálně-emoční učení je součástí jedné z osmi kompetencí pro celoživotní učení („personální a sociální kompetence a kompetence k učení“) definovaných v doporučení Rady ze dne 22. května 2018 o klíčových kompetencích pro celoživotní učení (Úř. věst. C 189, s. 1).

³¹ Důkazy ze šetření *Trends in International Mathematics and Science Study* (Trendy v mezinárodní výuce matematiky a přírodních věd) (TIMSS) v roce 2019 a PISA 2018 potvrzují, že vyšší úroveň osobní pohody (měřená jako pocit sounáležitosti žáků ve škole) je obecně spojena s vyššími cíli ve vzdělávání, nižší absencí a lepšími výsledky učení v matematice.

³² Evropská komise, Generální ředitelství pro vzdělávání, mládež, sport a kulturu, Simões, C., Caravita, S., Cefai, C., *A systemic, whole-school approach to mental health and well-being in schools in the EU : analytical report* (Systémový celoškolský přístup k duševnímu zdraví a osobní pohodě ve školách v EU: analytická zpráva), 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2766/50546>

³³ Evropská komise/EACEA/Eurydice (2020), *Equity in school education in Europe: structures, policies and student performance* (Rovnost ve školním vzdělávání v Evropě: struktury, politiky a výkony studentů), Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie.

pandemií dosahovaly nižších průměrných výsledků³⁴, mimo jiné kvůli chybějícímu přístupu k internetu nebo elektronickým zařízením potřebným pro virtuální výuku³⁵. V důsledku toho se **mohl podíl účastníků vzdělávání se špatnými výsledky v Evropě během pandemie značně zvýšit**. Stejně tak se očekává, že v nadcházejících letech poroste počet osob předčasně odcházejících ze vzdělávání a odborné přípravy, i když se to ve statistikách projeví až za několik let.

To vyžaduje **obnovené úsilí o podporu lepších výsledků vzdělávání a inkluzivního školního prostředí pro všechny účastníky vzdělávání**, bez ohledu na jejich osobní charakteristiky, rodinné, kulturní a socioekonomické zázemí, se silnějším zaměřením na zlepšení výsledků v základních dovednostech.

Je třeba věnovat zvýšenou pozornost osobní pohodě ve škole, přičemž je třeba vzít v úvahu poznatky získané z provádění doporučení Rady z roku 2011 o snížení míry předčasného ukončování školní docházky, nedávné postřehy z šetření a z konzultačního procesu a nové výzvy, na které upozornila krize COVID.

V návaznosti na poznatky získané z doporučení Rady z roku 2011 a s podporou účinného sběru a sledování dat **vytyčil návrh Komise na doporučení Rady k iniciativě Cesty ke školnímu úspěchu** členským zemím **obnovený rámec činnosti**, na jehož základě budou rozvíjet své vlastní integrované strategie pro zvýšení úspěchu ve školách na příslušné úrovni v souladu se strukturou každého příslušného systému vzdělávání a odborné přípravy. Aktualizovaný rámec uvádí přehled souboru politických opatření, která zahrnují sledování, prevenci, zásah a nápravu³⁶, přičemž ale klade silnější důraz na prevenci a včasný zásah. Členské státy mohou politická opatření uplatňovat a kombinovat podle svých konkrétních okolností a potřeb.

• **Cíle navrhovaného doporučení Rady**

Cílem návrhu Komise na doporučení Rady k iniciativě Cesty ke školnímu úspěchu je:

- oddělit dosažené vzdělání a výsledky vzdělávání od sociálního, ekonomického a kulturního postavení,
- snížit podíl osob s nedostatečnými výsledky a osob předčasně odcházejících ze vzdělávání a odborné přípravy na úrovni EU, aby bylo dosaženo cílů Evropského prostoru vzdělávání na úrovni EU pro rok 2030,
- podporovat inkluzivní vzdělávání a odbornou přípravu, které zahrnují rovnost, kvalitu, akademické výsledky, zapojení, osobní pohodu ve škole, duševní a fyzické zdraví a respekt k rozmanitosti,

³⁴ Podrobnou analýzu a odkazy lze nalézt v pracovním dokumentu útvarů Komise.

³⁵ Vážným negativním zdravotním a socioekonomickým dopadům během krize COVID byly vystaveny například vyloučené a znevýhodněné romské komunity. Doporučení Rady o rovnosti, začlenění a účasti Romů z roku 2021 prosazuje snížení strukturálních nerovností, kterým Romové čelí, a to případným řešením chybějících zařízení a digitálních dovedností, které by Romům umožnily aktivně se zapojit do společnosti, včetně dálkového vzdělávání, a dále vysoké míry ekonomické nejistoty a přeplněných domácností, segregovaných osad či táborů.

³⁶ Preventivní opatření mají za cíl vytvořit podmínky pro to, aby se předešlo neúčasti na vzdělávání, slabým výsledkům a problémům spojeným s předčasnými odchody ze vzdělávání a odborné přípravy, problémům souvisejícím s duševním zdravím atd. dříve, než nastanou, a to i prostřednictvím aktivního propagování a podpory osobní pohody a duševního zdraví ve škole. Intervenční opatření řeší vznikající potíže v rané fázi, včetně předškolního vzdělávání a péče, pomocí účinných podpůrných opatření pro skupiny nebo jednotlivce. Opatření v oblasti nápravy nabízejí příležitosti k podpoře těch, kteří mají nedostatečné výsledky, nejsou zapojeni a motivováni nebo předčasně ukončili školní docházku.

- vzájemným učením dále rozvíjet společné chápání faktorů, které umožňují podporovat vzdělávací výsledky a osobní pohodu, se zvláštním zaměřením na účastníky vzdělávání ze znevýhodněného prostředí.

- **Mezinárodní rozměr**

Návrh doplňuje práci na mezinárodní úrovni. Přispívá k akcím podporujícím **cíle udržitelného rozvoje OSN do roku 2030**³⁷, zejména cíl SDG 4, jímž je Kvalitní vzdělávání. Návrh je v souladu s **Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením**³⁸, jejíž článek 24 stanoví inkluzivní vzdělávací systémy. To koresponduje s Globální monitorovací zprávou o vzdělávání za rok 2020 pro oblast inkluze, kterou vydala OSN. Podporuje **aktivity UNESCO týkající se násilí a šikany ve školách**³⁹. Iniciativa Cesty ke školnímu úspěchu je v souladu s **rámcem Learning Compass 2030 vytvořeným organizací OECD**⁴⁰.

Výsledky Programu OECD pro mezinárodní hodnocení žáků (PISA) poskytují data nutná pro návrh a umožňují mezinárodní srovnání, jež lze dále prozkoumat v rámci pracovní skupiny strategického rámce EHP, která se zabývá školním vzděláváním.

- **Nástroje na podporu provádění**

Navrhované doporučení Rady bude podpořeno řadou různých nástrojů:

- podáváním zpráv a monitorováním, zejména v rámci evropského semestru, srovnávacím přehledem sociálních ukazatelů a strategickým rámcem EHP,
- vzájemným učením, výměnou informací a zkušeností mezi členskými státy, zejména prostřednictvím pracovní skupiny strategického rámce EHP, která se zabývá školním vzděláváním,
- finančními prostředky Unie (zejména z programu Erasmus+, Nástroje pro oživení a odolnost, Evropského sociálního fondu+, Evropského fondu pro regionální rozvoj, programu Digitální Evropa, programu Horizont Evropa, Nástroje pro technickou podporu, Azylového, migračního a integračního fondu atd.) prostřednictvím přijatých programů/plánů,
- aktualizovaným praktickým Evropským souborem nástrojů pro školy ke sdílení zdrojů a postupů⁴¹,
- odbornou skupinou pro strategie, jež vytvoří podpůrná vzdělávací prostředí pro skupiny, u nichž hrozí slabé výsledky, a podpoří osobní pohodu ve školách,
- šetřením provedeným v rámci programu Horizont Evropa,

³⁷ <https://sdgs.un.org/>

³⁸ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities-2.html>

³⁹ <https://en.unesco.org/themes/school-violence-and-bullying/action>;
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000374794?posInSet=4&queryId=N-EXPLORE-c62a920d-2b9e-49c7-92cd-fb700d28f564>

⁴⁰ Learning Compass 2030 vytvořený organizací OECD je průběžně se vyvíjející vzdělávací rámec, který stanovuje ambiciózní vizi pro budoucnost vzdělávání. Nabízí obecnou vizi typů kompetencí, které budou studenti potřebovat k dalšímu rozvoji v roce 2030 a v dalších letech. Rozvíjí také společný jazyk a porozumění, jež má celosvětový význam a čerpá informace v celosvětovém měřítku (<https://www.oecd.org/education/2030-project/teaching-and-learning/learning/learning-compass-2030/>).

⁴¹ <https://www.schooleducationgateway.eu/cz/pub/resources/toolkitsforschools.htm>

- zřízením (od prosince 2022) vzdělávací laboratoře pro investice do kvalitního vzdělávání a odborné přípravy, která posílí hodnocení a monitorování vzdělávacích politik a investic na evropské úrovni.

- **Doplňkovost s jinými iniciativami**

Doporučení doplňuje další opatření Komise předložená v rámci sdělení o Evropském vzdělávacím prostoru a akčního plánu digitálního vzdělávání. Mezi tato opatření patří:

- doporučení Rady o komplexním přístupu k výuce a studiu jazyků z roku 2019⁴²,
- doporučení Rady o vysoce kvalitních systémech předškolního vzdělávání a péče z roku 2019⁴³,
- doporučení Rady o podpoře společných hodnot, inkluzivního vzdělávání a evropského rozměru ve výuce z roku 2018⁴⁴,
- doporučení Rady o smíšeném učení v zájmu vysoce kvalitního a inkluzivního primárního a sekundárního vzdělávání z roku 2021⁴⁵,
- strukturovaný dialog o faktorech umožňujících úspěšné digitální vzdělávání a vypracování společných pokynů pro učitele a pedagogické pracovníky s cílem podporovat digitální gramotnost a bojovat proti dezinformacím,
- agenda dovedností pro Evropu⁴⁶,
- doporučení Rady o odborném vzdělávání a přípravě pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost z roku 2020⁴⁷, které navrhuje modernizovanou politickou vizi EU pro odborné vzdělávání a přípravu včetně jeho digitalizace a využívání kombinovaného učení, a
- doporučení Rady z roku 2020 o mostu k pracovním místům – posílení záruk pro mladé lidi a o nahrazení doporučení Rady ze dne 22. dubna 2013 o zavedení záruk pro mladé lidi⁴⁸.

Navrhované doporučení Rady rovněž přispěje k provádění evropského pilíře sociálních práv a jeho akčního plánu, strategie EU pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025 (2020)⁴⁹, strategického rámce EU pro rovnost, začlenění a účast Romů na období 2020–2030 (2020)⁵⁰ a s ním souvisejícího doporučení Rady (2021)⁵¹; strategie pro rovnost LGBTIQ osob na období 2020–2025 (2020)⁵²; akčního plánu pro integraci a začleňování na období 2021–2027 (2020)⁵³; Strategie práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030 (2021)⁵⁴; akčního plánu EU proti rasismu na období 2020–2025 (2020)⁵⁵; Strategie EU pro boj proti

⁴² Úř. věst. C 189, 5.6.2019, s. 15.

⁴³ Úř. věst. C 189, 5.6.2019, s. 4.

⁴⁴ Úř. věst. C 195, 7.6.2018, s. 1.

⁴⁵ COM(2021) 455 final.

⁴⁶ COM(2020) 274 final.

⁴⁷ Úř. věst. C 417, 2.12.2020, s. 1.

⁴⁸ Úř. věst. C 372, 4.11.2020, s. 1.

⁴⁹ COM(2020) 152 final.

⁵⁰ COM(2020) 620 final.

⁵¹ COM(2020) 620 final.

⁵² COM(2020) 698 final.

⁵³ COM(2020) 758 final.

⁵⁴ COM(2021) 101 final.

⁵⁵ COM(2020) 565 final.

antisemitismu a podporu židovského života (2021)⁵⁶; Strategie EU pro práva dítěte (2021)⁵⁷; záruky pro děti (2021)⁵⁸; Evropského roku mládeže (2022)⁵⁹; nové strategie EU pro lepší internet pro děti (2022)⁶⁰ a kampaně HealthyLifeStyle4All (2021)⁶¹.

Program Erasmus+ podporuje tuto iniciativu: organizace a účastníci s omezenými příležitostmi jsou jádrem zastřešující priority programu „Inkluze a rozmanitost“ a mají k dispozici specifické mechanismy a zdroje. Program Erasmus+ rovněž podporuje učitele a všechny zaměstnance škol při získávání nových kompetencí a rozvoji inkluzivních strategií a učebních osnov prostřednictvím akcí, jako jsou nové pedagogické akademie programu Erasmus+.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Navrhované doporučení Rady je v souladu s čl. 165 odst. 4 a čl. 166 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Ustanovení čl. 165 odst. 1 uvádí, že Unie „přispívá k rozvoji kvalitního vzdělávání podporou spolupráce mezi členskými státy, a je-li to nezbytné, podporováním a doplňováním činnosti členských států při plném respektování jejich odpovědnosti za obsah výuky a za organizaci vzdělávacích systémů“. V čl. 165 odst. 2 se dále upřesňuje, že činnost Unie ve vzdělávání se z části zaměří na podporu rozvoje dálkového vzdělávání. Ustanovení čl. 166 odst. 1 uvádí, že Unie provádí politiku odborného vzdělávání, jež podporuje a doplňuje činnost členských států při plném respektování jejich odpovědnosti za obsah a organizaci odborného vzdělávání.

Iniciativa nenavrhuje žádné rozšíření regulačních pravomocí EU nebo povinných závazků členských států. O způsobu provedení tohoto doporučení Rady rozhodnou členské státy podle svých vnitrostátních okolností.

• Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)

Tento návrh je v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v čl. 5 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii.

Členské státy jsou odpovědné za obsah výuky a organizaci svých systémů vzdělávání a odborné přípravy. Důkazy zároveň ukazují, že čelí řadě společných problémů souvisejících s výsledky vzdělávání a osobní pohodou ve škole.

Toto doporučení Rady bude plně respektovat odpovědnost členských států za obsah výuky a organizaci systémů vzdělávání a jejich kulturní a jazykovou rozmanitost, přičemž bude odrážet doplňující a podpůrnou úlohu EU a dobrovolnou povahu evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy. V kontextu Evropského prostoru vzdělávání bude tato iniciativa podporovat úsilí členských států při rozvoji a provádění politik a mechanismů, které jsou vhodné pro jejich vnitrostátní systémy a struktury.

---

⁵⁶ COM(2021) 615 final.

⁵⁷ COM(2021) 142 final.

⁵⁸ COM(2021) 137 final.

⁵⁹ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2316 ze dne 22. prosince 2021 o Evropském roce mládeže (2022) (Úř. věst. L 462, 28.12.2021, s. 1).

⁶⁰ <https://www.betterinternetforkids.eu/en/home> a COM(2021) 196 final.

⁶¹ Tartuská výzva pro zdravý životní styl, https://sport.ec.europa.eu/sites/default/files/tartu/ewos-tartu-call_cs.pdf

Iniciativa nenavrhuje žádné rozšíření regulačních pravomocí EU nebo povinných závazků členských států. Její evropská přidaná hodnota spočívá především ve schopnosti EU mobilizovat politickou angažovanost na vnitrostátní úrovni a podporovat systémy vzdělávání a odborné přípravy prostřednictvím politických pokynů, společných nástrojů a prostředků (Erasmus+, Nástroj pro oživení a odolnost, Evropský sociální fond+, Evropský fond pro regionální rozvoj, Program Digitální Evropa, Horizont Evropa, Nástroj pro technickou podporu, Azylový, migrační a integrační fond atd.), a to při plném respektování subsidiarity.

- **Proporcionalita**

Tento návrh je v souladu se zásadou proporcionality stanovenou v čl. 5 odst. 4 SEU.

Obsah ani forma tohoto navrhovaného doporučení Rady nepřesahují rámec toho, co je nezbytné k dosažení jeho cílů. Závazky, které členské státy učiní, jsou dobrovolného charakteru a každý členský stát se může svobodně rozhodnout, jaký přístup zvolí.

- **Volba nástroje**

Za účelem přispění k dosažení cílů uvedených v člancích 165 a 166 Smlouvy o fungování Evropské unie umožňuje uvedená Smlouva přijetí doporučení Radou na návrh Komise.

Doporučení Rady je v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, v níž má EU podpůrnou odpovědnost, vhodným nástrojem a je také nástrojem, který je pro evropská opatření v těchto oblastech často používán. Jako právní nástroj signalizuje závazek členských států přijmout uvedená opatření a poskytuje silnější politický základ pro spolupráci v této oblasti, přičemž plně respektuje pravomoci členských států v oblasti vzdělávání a odborné přípravy.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

V roce 2019 bylo zveřejněno nezávislé hodnocení provádění doporučení Rady z roku 2011 o politikách snížení míry předčasného ukončování školní docházky⁶². Studie se týkala 37 zemí EU a zemí mimo EU. Zabývala se:

- situací a trendy na evropské a vnitrostátní úrovni a vnitrostátními opatřeními pro sledování a hodnocení předčasných odchodů ze vzdělávání a odborné přípravy,
- přehledem a příklady opatření prováděných na vnitrostátní úrovni v oblasti prevence, zásahu a nápravy, jakož i důkazy o účinnosti,
- analýzou úlohy a vlivu doporučení z roku 2011 a souvisejících nástrojů politiky EU z hlediska jejich relevance, účinnosti, efektivnosti a udržitelnosti,
- potřebou budoucí podpory na úrovni EU pro řešení předčasných odchodů ze vzdělávání a odborné přípravy a povahou takové podpory.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Návrh vychází z podnětů získaných během rozsáhlého konzultačního procesu⁶³. Patří sem:

---

⁶² Evropská komise, Generální ředitelství pro vzdělávání, mládež, sport a kulturu (2019), Donlevy, V., Day, L., Andriescu, M., Downes, P., *Assessment of the implementation of the 2011 Council recommendation on policies to reduce early school leaving: final report* (Hodnocení provádění doporučení Rady z roku 2011 o politikách snížení míry předčasného ukončování školní docházky: závěrečná zpráva), Úřad pro publikace.

- otevřená veřejná konzultace o nové iniciativě, která probíhala během 14 týdnů od 24. června do 30. září 2021,
- diskuse na zasedáních generálních ředitelů odpovědných za školní vzdělávání,
- série specializovaných online workshopů mezi květnem a zářím 2021 se zástupci ministerstev a organizacemi zúčastněných stran (včetně zástupců učitelů a školitelů, účastníků vzdělávání, rodičů a mládeže, sociálních partnerů a nevládních organizací zastupujících různé zúčastněné strany) a také s odborníky v této oblasti.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Návrh se zakládá na:

- poznatcích získaných při provádění strategického rámce pro politickou spolupráci Vzdělávání a odborná příprava 2020 (zprávy pracovních skupin, postupy shromážděné a sdílené prostřednictvím Evropského souboru nástrojů pro školy atd.),
- nezávislém hodnocení provádění doporučení Rady z roku 2011 o politikách snížení míry předčasného ukončení školní docházky (viz výše),
- široké škále stávajících a nedávno zadaných zpráv a studií o: očekávaném dopadu krize COVID na výsledky vzdělávání, na rovnost ve vzdělávání, inkluzivní systémy, školní šikanu, sociálně-emocionální výchovu, osobní pohodu ve škole, zapojení rodičů, kvalitu školního života, politické reformy vysvětlující úspěšné příběhy z programu PISA atd.,
- mapování projektů Erasmus+ na podporu lepších výsledků vzdělávání, boj proti slabým výsledkům a předčasnému odchodu ze vzdělávání a odborné přípravy a na podporu osobní pohody ve škole,
- odborných znalostech akademických pracovníků a dalších externích odborníků, kteří přispěli znalostmi a poradenstvím založenými na důkazech prostřednictvím Sítě odborníků na sociální aspekty vzdělávání a odborné přípravy (NESET)⁶⁴, a redakční rady Evropského souboru nástrojů pro školy,
- analýze zpráv a studií organizací OECD, UNESCO a Rady Evropy a také práci Společného výzkumného střediska Evropské komise, Evropského střediska pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop) a sítě Eurydice.

Tyto informace jsou obsaženy v doprovodném pracovním dokumentu útvarů Komise.

- **Posouzení dopadů**

S ohledem na doplňkovou povahu činností vůči iniciativám členských států, dobrovolný charakter navrhovaných činností a rozsah očekávaných dopadů nebylo posouzení dopadů provedeno. Zpracování návrhu vycházelo z předchozích studií⁶⁵, z konzultace s členskými státy a z veřejné konzultace.

⁶³ K pracovnímu dokumentu útvarů Komise je připojena krátká souhrnná zpráva; celá souhrnná zpráva je k dispozici na: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13019-Pathways-to-school-success-tackling-underachievement-in-basic-skills-and-early-leaving-from-education-and-training/public-consultation_cs

⁶⁴ <https://nesetweb.eu/en/>

⁶⁵ Kompletní odkazy jsou k dispozici v pracovním dokumentu útvarů Komise.

- **Účelnost právních předpisů a zjednodušení**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Základní práva**

Tento návrh doporučení Rady je v souladu se základními právy a zásadami uznanými Listinou základních práv Evropské unie, zejména s právem na ochranu osobních údajů stanoveným v článku 8, akademickou svobodou zakotvenou v článku 13, právem na vzdělání stanoveným v článku 14 a právem na nediskriminaci stanoveným v článku 21.

Opatření budou provedena v souladu s právem Unie na ochranu osobních údajů, zejména v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679⁶⁶ o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Tato iniciativa si nevyžádá další zdroje z rozpočtu EU.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsob monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Na podporu provádění navrhuje Komise ve spolupráci s členskými státy vyvinout činnosti vzájemného učení a identifikaci osvědčených postupů, jakož i výzkum, poradenské materiály, příručky a další konkrétní výsledky založené na důkazech. Komise plánuje dále rozvíjet Evropský soubor nástrojů pro školy v rámci nové evropské platformy pro školní vzdělávání s cílem předávat informace o zjištěních, úspěšných příkladech a jakýchkoli dalších relevantních zdrojích.

Komise bude podávat zprávy o uplatňování doporučení Rady při práci na provádění strategického rámce pro evropskou spolupráci v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení.

- **Informativní dokumenty (u směrníc)**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Shrnutí návrhu doporučení Rady a pracovního dokumentu útvarů Komise**

Navrhované doporučení Rady, které vychází ze zkušeností s doporučením Rady z roku 2011, spojuje novost s kontinuitou, nabízí nová řešení a rozšiřuje a aktualizuje některé prvky textu, jenž jím bude zrušen.

V návaznosti na doporučení z roku 2011 návrh zdůrazňuje potřebu kombinovat opatření v oblasti prevence, zásahu a nápravy. Klade však větší důraz na preventivní opatření a uznává, že rozdílné potřeby / různé skupiny veřejnosti vyžadují rozdílné typy akcí. Zahrnuje aspekty, které nebyly (nebo nebyly dostatečně) řešeny v textu z roku 2011, jako je řízení škol a mechanismy zajišťování kvality, koncepce celoškolního přístupu a spolupráce a partnerství ve školách a v jejich okolí, klíčová úloha zajišťování osobní pohody, sociálně-emocionálního učení a bezpečnější, zdravější a podpůrnější vzdělávací prostředí.

---

⁶⁶ Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.

Navrhuje pokyny a opatření, které mohou členské státy provádět za účelem podpory lepších vzdělávacích výsledků pro mladé Evropany, a stanoví závazek Evropské komise podporovat a doplňovat opatření členských států v této oblasti.

Doprovodný pracovní dokument útvarů Komise uvádí výsledky šetření, názory a zkušenosti zúčastněných stran shromážděné ve fázi konzultací a poskytuje příklady stávajících politik a projektů, které podporují politiku prosazovanou v navrhovaném doporučení Rady.

Návrh

DOPORUČENÍ RADY**k iniciativě Cesty ke školnímu úspěchu**

(Text s významem pro EHP)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 165 odst. 4 a čl. 166 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Evropský pilíř sociálních práv⁶⁷ ve své první a jedenácté zásadě zdůrazňuje význam záruky kvalitního a inkluzivního vzdělávání pro všechny, a to již od útlého věku. Účinné provádění těchto zásad závisí na odhodlání a činnosti členských států. Opatření na úrovni EU mohou doplňovat vnitrostátní opatření a Komise představila svůj příspěvek v akčním plánu pro evropský pilíř sociálních práv⁶⁸.
- (2) Evropská komise přijala dne 30. září 2020 sdělení o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025, ve kterém o inkluzivnosti uvažuje jako o jednom z jeho šesti rozměrů⁶⁹. Rada přijala dne 18. února 2021 usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030)⁷⁰.
- (3) Předsedkyně Evropské komise ve svém projevu o stavu Evropské unie v roce 2021 navrhla, aby se rok 2022 stal Evropským rokem mládeže s cílem nabídnout mladým lidem více příležitostí k utváření budoucnosti Evropy a zapojení se do rozhodování, která ovlivňují jejich život.
- (4) V závěrečné zprávě Konference o budoucnosti Evropy občané požadují, aby Unie do roku 2025 vytvořila inkluzivní Evropský prostor vzdělávání, kde mají všichni občané rovný přístup ke kvalitnímu vzdělávání a celoživotnímu učení, a to i venkovských a vzdálených oblastech⁷¹. Sdělení Komise z roku 2020 stanoví začleňování a rovnost pohlaví jako klíčový rozměr Evropského prostoru vzdělávání, kterého má být dosaženo do roku 2025, a vyzývá k oddělení výsledků vzdělávání od socioekonomického postavení. Rada se shodla na tom, že do roku 2030 by měl být podíl patnáctiletých žáků s nedostatečnými výsledky ve čtení, matematice a přírodních

---

⁶⁷ COM(2017) 250.

⁶⁸ COM(2021) 102.

⁶⁹ COM(2020) 625 final.

⁷⁰ Úř. věst. C 66, 26.2.2021, s. 1.

⁷¹ *Konference o budoucnosti Evropy – Zpráva o konečném výsledku konference*, květen 2022, návrh 46 (s. 88).

vědách nižší než 15 %, a zavázala se snížit podíl osob předčasně odcházejících ze vzdělávání a odborné přípravy na méně než 9 %.

- (5) Přestože se míra předčasných odchodů ze vzdělávání a odborné přípravy na úrovni EU výrazně zlepšila a v období 2010–2021 klesla o 3,9 procentního bodu, ze vzdělávání i nadále předčasně odchází mnoho účastníků vzdělávání. Podíl osob, které předčasně ukončí vzdělávání a odbornou přípravu, tvořil průměrně v celé Evropě 9,7 % v roce 2021, což je těsně pod 10% cílem na úrovni EU ET2020 stanoveným pro rok 2020. Více než 3,2 milionu mladých lidí v EU (ve věku 18–24 let) stále předčasně ukončuje vzdělávání a odbornou přípravu, a jsou tak zbaveni spravedlivé šance na úspěšnou profesní dráhu. Mezi jednotlivými zeměmi i uvnitř nich stále existují značné rozdíly, přičemž přetrvávají nerovnosti mezi konkrétními skupinami (horších výsledků dosahují např. migranti, mladí muži, etnické menšiny, jako jsou Romové, mladí lidé ve venkovských a odlehlých oblastech).
- (6) Výsledky Programu OECD pro mezinárodní hodnocení žáků (PISA) 2018 odhalují v období 2009–2018 zhoršující se trend v počtu účastníků vzdělávání s nedostatečnými výsledky v základních dovednostech. V současné době postrádá i nadále jeden z pěti patnáctiletých Evropanů dostatečné kompetence ve čtení, matematice nebo přírodních vědách. Výsledky Mezinárodního šetření počítačové a informační gramotnosti (ICILS) z roku 2018 navíc ukazují, že pětina mladých lidí v EU nemá základní digitální dovednosti, a zároveň odhalují závažné rozdíly ve výkonnosti z hlediska socioekonomického postavení, což představuje riziko prohlubování digitální propasti⁷².
- (7) Data potvrzují, že socioekonomické zázemí je nejvýznamnějším určujícím faktorem pro výsledky ve vzdělávání. Mezi účastníky vzdělávání, kteří odcházejí ze vzdělávání a odborné přípravy bez vyšší sekundární kvalifikace, jsou ve většině zemí EU nadměrně zastoupeni ti ze znevýhodněného prostředí. Šetření PISA 2018 odhalilo, že podíl účastníků vzdělávání s nedostatečnými výsledky v oblasti čtení je ve většině zemí EU mnohem vyšší ve spodní čtvrtině indexu ekonomického, sociálního a kulturního statusu (ESCS) ve srovnání se žáky v horní čtvrtině indexu ESCS, v některých zemích EU až o více než 40 procentních bodů. Odborná literatura potvrzuje, že žáci ze sociálně a ekonomicky znevýhodněného prostředí mívají větší potíže s rozvojem akademických a jazykových dovedností. Častěji se u nich projevují problémy s chováním souvisejícím s učením, vykazují nižší motivaci k učení, opouštějí vzdělávání a odbornou přípravu dříve a odcházejí s nižší kvalifikací a nedostatečnými kompetencemi pro plné zapojení do společnosti.
- (8) V posledních letech členské státy začlenily do svých vzdělávacích systémů velký počet migrantů ze třetích zemí (včetně uprchlíků⁷³) ve školním věku. Další problémy vyvstávají v souvislosti s osobami prchajícími před válkou na Ukrajině, z nichž velkou část tvoří děti školního věku vyžadující cílenou podporu učení (včetně osvojení si školního jazyka) a psychosociální podporu.
- (9) Šetření PISA 2015 a 2018 také poukázala na klesající pocit sounáležitosti žáků ve škole a rozšířenou a narůstající šikanu/kyberšikanu. Šetření zdůrazňují význam

---

⁷² I když se digitální dovednosti řadí mezi základní dovednosti, iniciativa Cesty ke školnímu úspěchu se jimi výslovně nezabývá, protože jsou již ústředním bodem jiných iniciativ, jako je například akční plán digitálního vzdělávání.

⁷³ Pojem „uprchlík“ se v tomto textu používá spíše v širokém politickém smyslu než ve smyslu definice Ženevské úmluvy a *acquis* EU v oblasti azylu.

emocionální, sociální a fyzické pohody ve školách pro zvýšení šancí dětí a mladých lidí uspět ve vzdělávání a v životě. Potvrzují, že problémy v oblasti duševního zdraví, stejně jako násilí a šikana, rasismus, xenofobie a další formy nesnášenlivosti mají ničující dopad na emocionální pohodu dětí a mladých lidí a na výsledky vzdělávání. Šetření také ukazují, že znevýhodněné skupiny jsou více ohroženy šikanou a účastníci vzdělávání ze sociálně a ekonomicky znevýhodněných škol mají slabší pocit sounáležitosti než jejich bohatší vrstevníci.

- (10) Naléhavost řešení těchto problémů ještě zesílila pandemie COVID-19. Několik studií poukazuje na to, že krize může u účastníků vzdělávání ohrožených předčasným odchodem ze školy zvýšit pravděpodobnost, že školní docházku skutečně předčasně ukončí, a že krize měla nepříznivý dopad na duševní zdraví a osobní pohodu účastníků vzdělávání obecně.
- (11) Rada přijala v roce 2011 doporučení o politikách snížení míry předčasného ukončování školní docházky⁷⁴. Na evropské a vnitrostátní úrovni bylo při provádění doporučení uskutečněno značné množství práce, zejména prostřednictvím vzájemného učení a výměny osvědčených postupů mezi členskými státy v rámci ET 2020 pro politickou spolupráci⁷⁵. Široká škála zdrojů, příkladů úspěšných opatření a materiálů je k dispozici online prostřednictvím Evropského souboru nástrojů pro školy⁷⁶ a souboru nástrojů odborného vzdělávání a přípravy Evropského střediska pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop) pro řešení předčasných odchodů. Nezávislé hodnocení provádění doporučení, které bylo zveřejněno v roce 2019⁷⁷, jasně ukazuje, že toto doporučení Rady a doprovodný soubor nástrojů politiky EU podpořily transformaci ve vzdělávacích institucích a politikách a snížení míry předčasných odchodů ze vzdělávání a odborné přípravy. Zdůrazňuje také oblasti, ve kterých je zapotřebí další práce.
- (12) Program Erasmus+ podpořil několik nadnárodních projektů zaměřených na začleňování v různých vzdělávacích sektorech, které se zabývají slabými výsledky a předčasnými odchody ze vzdělávání a odborné přípravy. Začleňování je jednou z hlavních priorit programu Erasmus+ pro období 2021–2027. Program také zahrnuje specifickou politickou prioritu pro řešení speciálních potřeb, předčasného odchodu ze vzdělávání a nízké úrovně základních dovedností, což umožňuje zúčastněným stranám získat finanční prostředky z programu Erasmus+ na provádění politických doporučení.
- (13) Evropské strukturální a investiční fondy (ESIF) na období 2014–2020 zmobilizovaly značné investice na boj proti předčasným odchodům ze vzdělávání a odborné přípravy a podpořily řadu rozsáhlých projektů v souladu s doporučením Rady z roku 2011. Evropský sociální fond plus podporuje jednotlivce, regiony a členské státy, které čelí rozdílným výzvám – od zotavení se z pandemie COVID-19 po splnění cílů EU v oblasti zaměstnanosti, sociálního začleňování, vzdělávání a klimatu. Využití k programování zásahů v rámci ESIF a fondů politiky soudržnosti na období 2021–2027 vychází mimo jiného z doporučení pro jednotlivé země vydaných v rámci evropského semestru.

---

⁷⁴ Úř. věst. C 191, 1.7.2011, s. 1.

⁷⁵ Viz <https://education.ec.europa.eu/levels/school/early-school-leaving>

⁷⁶ <https://www.schooleducationgateway.eu/cz/pub/resources/toolkitsforschools.htm>

⁷⁷ Evropská komise, Generální ředitelství pro vzdělávání, mládež, sport a kulturu (2019), Donlevy, V., Day, L., Andriescu, M., Downes, P., *Assessment of the implementation of the 2011 Council recommendation on policies to reduce early school leaving: final report* (Hodnocení provádění doporučení Rady z roku 2011 o politikách snížení míry předčasného ukončování školní docházky: závěrečná zpráva), Úřad pro publikace.

- (14) Nástroj pro technickou podporu nabízí členským státům možnost získat na požádání podporu pro individualizované reformy v různých oblastech, jako je například zlepšení výsledků vzdělávání dětí, zlepšení předškolního vzdělávání a péče, stanovení vnitrostátních strategií a akčních plánů na řešení a prevenci předčasných odchodů ze vzdělávání a odborné přípravy, vývoj nástrojů na podporu náboru a profesního rozvoje učitelů, nebo pro přípravu a zavádění reformy vzdělávacího programu. Nástroj pro technickou podporu a program na podporu strukturálních reforem, který mu předcházela, využilo několik členských států k podpoře reforem zaměřených na prevenci předčasných odchodů ze vzdělávání a odborné přípravy, zejména pokud jde o děti ve zranitelném postavení.
- (15) Děti a dospívající potřebují k dosažení pozitivních výsledků ve škole i v životě vyvážený soubor kognitivních, sociálně-emocionálních kompetencí. Doporučení Rady o klíčových kompetencích pro celoživotní učení⁷⁸ vymezuje osobní a sociální kompetence a kompetence k učení. Zahrnuje to schopnost vyrovnávat se s nejistotou a složitými situacemi, rozvíjet svou fyzickou a emocionální pohodu, udržovat si tělesné a duševní zdraví, rozvíjet spolupracující a pozitivní vztahy a vést do budoucna orientovaný život s vědomím významu zdraví a zvládat přitom konflikty v inkluzivním a podpůrném prostředí.
- (16) V závěrech Rady o evropských učitelích a školitelích pro budoucnost⁷⁹ se uznává, že učitelé, školitelé a vedoucí pracovníci škol jsou nenahraditelnou hnací silou vzdělávání a odborné přípravy, a zdůrazňuje se potřeba dále rozvíjet a aktualizovat jejich kompetence. Ve sdělení o Evropském vzdělávacím prostoru a v usnesení Rady byla uznána zásadní úloha učitelů a školitelů.
- (17) V doporučení Rady o vysoce kvalitních systémech předškolního vzdělávání a péče⁸⁰ se zdůrazňuje, že přístup ke kvalitním službám předškolního vzdělávání a péče pro všechny děti přispívá k jejich zdravému vývoji a úspěchu ve vzdělávání, pomáhá snižovat sociální nerovnosti a zmenšuje kompetenční rozdíly mezi dětmi z různého socioekonomického prostředí.
- (18) V doporučení Rady o smíšeném učení v zájmu vysoce kvalitního a inkluzivního primárního a sekundárního vzdělávání⁸¹ jsou podpořeny přístupy smíšeného (kombinovaného) učení, které kombinují prostředí školy a distančního vzdělávání, jakož i digitální a nedigitální vzdělávací nástroje s cílem vybudovat odolnější a inkluzivnější systémy vzdělávání a odborné přípravy. Tyto postupy umožňují poskytování lepší podpory žákům se specifickými potřebami nebo ze znevýhodněných skupin a zvyšování jejich motivace k učení prostřednictvím různorodých přístupů a nástrojů.
- (19) Evropská agenda dovedností⁸² stanovuje akce k posílení udržitelné konkurenceschopnosti a budování odolnosti, aby bylo možné reagovat na krizi a pomáhat jednotlivcům a podnikům rozvíjet další dovednosti a zvyšovat jejich kvalitu na základě zkušeností získaných během pandemie COVID-19. Doporučení Rady o odborném vzdělávání a přípravě pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální

---

⁷⁸ Úř. věst. C 189, 4.6.2018, s. 1.

⁷⁹ Úř. věst. C 193, 9.6.2020, s. 11.

⁸⁰ Úř. věst. C 189, 5.6.2019, s. 4.

⁸¹ COM(2021) 455 final.

⁸² COM(2020) 274 final.

spravedlnost a odolnost⁸³ navrhuje obnovenou vizi politiky EU v oblasti odborného vzdělávání a přípravy, která hraje klíčovou roli při prevenci a potírání předčasných odchodů ze vzdělávání a odborné přípravy a při podpoře rovnosti příležitostí.

- (20) Akční plán digitálního vzdělávání⁸⁴ vymezuje opatření ke zlepšení digitálních dovedností a kompetencí pro digitální transformaci, jež mají zajistit, aby žádný účastník vzdělávání nebyl opomenut a aby absolventi měli kompetence potřebné na trhu práce. Předpokládá vypracování společných pokynů pro učitele a pedagogické pracovníky na podporu digitální gramotnosti a potírání dezinformací, aktualizaci Evropského rámce digitálních kompetencí a plánovaný návrh doporučení Rady o zlepšení poskytování digitálních dovedností ve vzdělávání a odborné přípravě. Akční plán rovněž podporuje odstranění rozdílů mezi muži a ženami v oblasti přírodních věd, technologie, inženýrství a matematiky.
- (21) Doporučení Rady, kterým se zavádí evropská záruka pro děti, vyzývá členské státy, aby dětem v nouzi (tj. ohroženým chudobou nebo sociálním vyloučením, zejména Romům) zaručily účinný a bezplatný přístup ke vzdělání a školním činnostem. Strategie EU o právech dítěte vyzývá k budování inkluzivního a kvalitního vzdělávání. Nová strategie EU pro lepší internet pro děti vyzývá k vybudování digitálního prostředí, kde budou děti chráněny, respektovány a kde bude posíleno jejich postavení, a zdůrazňuje, že děti ve zranitelném postavení by měly mít stejné šance využít příležitostí digitální dekády.
- (22) Nová generace strategií EU pro rovnost a rámců politiky začleňování přijatých v letech 2020 a 2021⁸⁵ klade značný důraz na prosazování spravedlnosti a začlenění a na boj proti diskriminaci ve vzdělávání s cílenou podporou poskytovanou nejvíce znevýhodněným a diskriminovaným osobám.
- (23) Doporučení Rady o mostu k pracovním místům – posílení záruk pro mladé lidi⁸⁶ doporučuje usnadnit mladým lidem návrat do vzdělávání a odborné přípravy diverzifikací nabídky dalšího vzdělávání a případně zajistit validaci neformálního a informálního učení. Kromě toho iniciativa ALMA⁸⁷ (Aim, Learn, Master, Achieve – stanovit si cíl, učit se, osvojit si dovednost, dosáhnout cíle) pomáhá znevýhodněným mladým lidem ve věku 18–30 let, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy, aby našli cestu na trh práce ve své domovské zemi, a to kombinací podpory vzdělávání, odborné přípravy nebo zaměstnání s pracovní stáží v jiném členském státě EU s cílem zlepšit jejich dovednosti, znalosti a zkušenosti.
- (24) Poučení vyvozená z provádění doporučení Rady z roku 2011 i nové poznatky z výzkumu a konzultací se zúčastněnými stranami vyžadují širší, inkluzivnější a systematictější přístup k úspěchu ve škole, který by se současně zabýval cílem na úrovni EU týkajícím se základních dovedností a cílem v oblasti předčasných odchodů

⁸³ Úř. věst. C 417, 2.12.2020, s. 1.

⁸⁴ COM(2020) 624 final.

⁸⁵ Strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025 (2020), akční plán EU proti rasismu na období 2020–2025 (2020), strategický rámec EU pro rovnost, začlenění a účast Romů na období 2020–2030 (2020) a s ním související doporučení Rady (2021), strategie pro rovnost LGBTIQ osob na období 2020–2025 (2020), akční plán pro integraci a začleňování na období 2021–2027 (2021), Strategie práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030 (2021), Strategie EU pro boj proti antisemitismu a podporu židovského života (2021).

⁸⁶ Úř. věst. C 372, 4.11.2020, s. 1.

⁸⁷ Viz <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1549&langId=cs>

ze vzdělávání a odborné přípravy a plně by začlenil aspekt osobní pohody. Takový přístup by měl zajistit rozvoj kompetencí nezbytných pro úspěch ve vzdělávání a v životě a vést ke smysluplné zkušenosti získané během vzdělávání, k zapojení, širšímu zapojení do komunity a k přechodu do stabilní dospělosti.

(25) Vzdělávání a odborná příprava v celé EU se musí systematicky zabývat cílem zlepšovat výsledky a snižovat míry předčasných odchodů ze vzdělávání a odborné přípravy a cílem podporovat úspěch ve škole. Na systémové úrovni vyžaduje koordinovaná podpora dětí, mladých lidí a jejich rodin soudržnost politických opatření, koordinaci s ostatními relevantními oblastmi politiky (jako je zdravotnictví, sociální služby, zaměstnanost, bydlení, spravedlnost, migrace a integrace) a účinnou spolupráci mezi různými aktéry na všech úrovních (celostátní, regionální a místní úrovni i na úrovni školy). Souběžně s tím by měly být na školní úrovni podporovány celoškolské přístupy, které by zahrnovaly všechny oblasti činnosti (výuku a studium; plánování a řízení atd.), a mělo by docházet k zapojení všech klíčových subjektů: účastníků vzdělávání, vedoucích pracovníků škol, pedagogických a nepedagogických pracovníků, rodičů a rodin a místního i širšího společenství⁸⁸.

(26) Toto doporučení Rady plně respektuje zásadu subsidiarity a proporcionality,

DOPORUČUJE ČLENSKÝM STÁTŮM:

1. Vyvinout nebo dále posílit do roku 2025 **integrovanou a komplexní strategii vedoucí k úspěchu ve škole** na vhodné úrovni, v souladu se strukturou jejich vzdělávacího systému a systému odborné přípravy, s cílem oddělit výsledky vzdělávání od socioekonomického postavení, podporovat inkluzi ve vzdělávání (včetně řešení segregace ve vzdělávání) a dále snižovat míry předčasných odchodů ze vzdělávání a odborné přípravy a zlepšovat výsledky v oblasti základních dovedností, jak je navrženo v politickém rámci v příloze. Zvláštní pozornost by měla být věnována osobní pohodě ve škole jako klíčové složce úspěchu ve škole. Taková strategie by měla zahrnovat opatření v oblasti **prevence, zásahu a nápravy** (včetně opatření nabízených jako součást záruky pro mladé lidi), měla by být **založena na důkazech a kombinovat univerzální opatření s cílenými a/nebo individualizovanými opatřeními** pro účastníky vzdělávání vyžadující dodatečnou pozornost a podporu v inkluzivním prostředí (jako jsou například účastníci vzdělávání se socioekonomickým znevýhodněním, migranti – včetně uprchlíků – nebo Romové, účastníci vzdělávání s viditelným postižením i s postižením, které vidět není, účastníci vzdělávání se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s problémy v oblasti duševního zdraví). Taková strategie by měla být také založena na strukturované **spolupráci** mezi aktéry zastupujícími různé oblasti politiky, úrovně správy a úrovně vzdělávání, měla by zahrnovat přiměřené **financování** a měla by být doprovázena jasným plánem **provádění a hodnocení**.
2. Vyvinout a dále posilovat **systémy sběru a sledování údajů** na celostátní, regionální a místní úrovni, které umožní systematický sběr kvantitativních a kvalitativních informací o účastnících vzdělávání a také o faktorech, které ovlivňují výsledky učení, zejména o socioekonomickém prostředí. Tyto systémy musí být v souladu s ochranou osobních údajů a vnitrostátními právními předpisy. Měly by zajistit, že na různých úrovních politiky budou k dispozici rozčleněná data a informace o široké škále aspektů, které se budou využívat pro prevenci a včasnou intervenci, analýzu a tvorbu politik, řízení, monitorování a hodnocení výše uvedených strategií.

⁸⁸ Viz definice v příloženém pracovním dokumentu útvarů Komise.

3. V kontextu integrované a komplexní strategie kombinovat opatření v oblasti prevence, zásahu a nápravy, jak jsou stanovena v rámci politiky v příloze, s cílem podporovat:
  - 3.1. **účastníky vzdělávání** formou systémového kombinování různých opatření, která staví jejich zájmy a potřeby do centra pozornosti;
  - 3.2. **vedoucí pracovníky škol, učitele, školitele a další pracovníky** tím, že zajistí, aby měli znalosti, dovednosti a kompetence, jakož i čas, prostor a přiměřenou podporu, jež jim umožní účinně pracovat s účastníky vzdělávání ohroženými vyloučením, nedostatečnými výsledky a předčasným odchodem ze vzdělávání a odborné přípravy;
  - 3.3. **školy** při rozvíjení „celoškolního přístupu“ k úspěchu ve škole, do kterého se aktivně zapojují všichni členové školní komunity (vedoucí pracovníci škol, učitelé, školitelé a další pedagogičtí pracovníci, účastníci vzdělávání, rodiče a rodiny a místní komunita) i externí zúčastněné strany, a v duchu spolupráce podporovat úspěch všech účastníků v jejich vzdělávání;
  - 3.4. opatření na **systémové úrovni** s cílem zlepšit spravedlnost a začlenění do vzdělávání a odborné přípravy a úspěch ve vzdělávání pro všechny jeho účastníky, včetně řešení struktur a mechanismů, které mohou mít zvláště škodlivý dopad na účastníky vzdělávání, kteří patří k více znevýhodněným skupinám.
4. Optimalizovat využití **zdrojů** na vnitrostátní úrovni i úrovni EU určených k investicím do infrastruktury, odborné přípravy a nástrojů, jakož i zdrojů určených ke zvýšení začlenění, rovnosti a osobní pohody ve vzdělávání, včetně fondů a odborných znalostí EU v oblasti reformy a investic do infrastruktury, nástrojů, pedagogiky a vytváření zdravých vzdělávacích prostředí, jako jsou zejména Erasmus+, Nástroj pro oživení a odolnost, Evropský sociální fond+, Evropský fond pro regionální rozvoj, program Digitální Evropa, Horizont Evropa, Nástroj pro technickou podporu, Azylový, migrační a integrační fond atd., a zajistit využívání těchto peněžních prostředků v souladu s celkovou strategií.
5. Podávat zprávy o své strategii, přijatých opatřeních, příslušných ustanoveních pro sledování a hodnocení a přiděleném rozpočtu v rámci mechanismu podávání zpráv Evropského prostoru vzdělávání a evropského semestru.

VYZÝVÁ KOMISI, ABY:

1. Podporovala provádění doporučení Rady a souvisejících iniciativ, jako je evropská záruka pro děti, tím, že usnadní vzájemné učení a výměnu mezi členskými státy a všemi příslušnými zúčastněnými stranami v oblasti úspěchu ve vzdělávání pro všechny, a to prostřednictvím:
  - 1.1. strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030), kde jsou klíčovými prioritními oblastmi snižování míry předčasných odchodů ze vzdělávání a odborné přípravy, zvyšování úrovně základních dovedností a podpora osobní pohody účastníků vzdělávání, učitelů a školitelů;
  - 1.2. zřízení a propagace činnosti expertní skupiny na podporu vzdělávacího prostředí pro skupiny, u nichž hrozí slabé výsledky, a na podporu osobní pohody ve škole, která pokročí v práci na identifikaci osvědčených postupů, pokud jde o rozvoj podpůrného a zdravého vzdělávacího prostředí, podporu duševního zdraví, zdravého životního stylu a fyzické a emocionální pohody (včetně řešení posttraumatického stresu) a

prevenci šikany a násilí ve škole, jakož i návrhy na účinné zavádění úspěšných postupů ve školách a doporučení pro osvětovou činnost na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni;

- 1.3. aktivního zapojení mladých lidí do provádění doporučení Rady, a to i prostřednictvím evropského dialogu s mládeží, s cílem zajistit, že názory, postoje a potřeby mladých lidí, včetně těch ze znevýhodněného prostředí, budou plně zohledněny;
- 1.4. sdílení úspěšných postupů (včetně vzájemného učení a vzájemného mentorování), pokynů a praktických nástrojů na podporu navrhování, provádění a hodnocení vnitrostátních, regionálních a místních politik a postupů, včetně těch, které se zaměřují na účastníky vzdělávání ze znevýhodněného prostředí, pomocí online platformy a komunit EU pro vzdělávání a odbornou přípravu, včetně eTwinningu, nové Evropské platformy pro školní vzdělávání, absolventů programu Erasmus+, ambasadorů střediska Cedefop pro řešení předčasného ukončování školní docházky, internetových stránek Learning Corner (Evropa pro školy) s vícejazyčnými výukovými materiály o EU;
- 1.5. šíření a vedení k využívání příležitostí k propagaci, podpoře a umožnění začleňování, rovnosti a osobní pohody ve vzdělávání v rámci fondů EU, jako je Erasmus+, Nástroj pro oživení a odolnost, Evropský sociální fond+, Evropský fond pro regionální rozvoj, program Digitální Evropa, Horizont Evropa, Nástroj pro technickou podporu, Azylový, migrační a integrační fond a další;
- 1.6. podpory celoevropského šetření a průzkumů; vedení k vytváření výzkumných sítí a podpory dialogu mezi výzkumem a politikou, jakož i výzkumem a odborníky z praxe;
- 1.7. přihlížení ke strukturovanému dialogu o digitálním vzdělávání a dovednostech, včetně návrhů na doporučení Rady, které jsou jeho výsledkem.
2. Ve spolupráci s členskými státy podporovala rozvoj a šíření poradenského materiálu a zdrojů o úspěchu ve vzdělávání pro všechny jeho účastníky (včetně integrace migrantů a jazykového vzdělávání), mimo jiné dalším rozvojem a propagací Evropského souboru nástrojů pro školy „Podpora inkluzivního vzdělávání a řešení problému předčasného ukončování školní docházky“, materiálu Compendium of Inspiring Practices on Inclusive and Citizenship Education (Kompendium inspirujících postupů inkluzivního a občanského vzdělávání) a souboru nástrojů Cedefop pro odborné vzdělávání a přípravu pro řešení předčasného ukončování školní docházky.
3. Podporovala příležitosti k profesnímu rozvoji pro pedagogické pracovníky a další zúčastněné strany:
  - 3.1. sdílením osvědčených postupů z projektů, sítí a výměn pracovníků v rámci programu Erasmus+ a také prostřednictvím online komunity na platformě eTwinning, budoucí pedagogické akademie Erasmus+ a center excelence odborného vzdělávání;
  - 3.2. zpřístupněním hromadných otevřených online kurzů a mikrokreditů pro učitele, školitele, vedoucí pracovníky škol a učitele pedagogických škol, které pořádá nová Evropská platforma pro školní vzdělávání, a podpory širokého využívání těchto kurzů.

4. Sledovala provádění doporučení Rady a podávala o něm zprávy v rámci evropského semestru (také prostřednictvím revidovaného srovnávacího přehledu sociálních ukazatelů) a Evropského prostoru vzdělávání.
5. Sledovala pokrok při plnění cílů na úrovni EU a pravidelně o něm informovala v rámci zpráv o Evropském prostoru vzdělávání; zvážila, jak lze zlepšit sledování na úrovni EU, a to zejména posouzením stávajících ukazatelů na úrovni EU a navržením nových ukazatelů, obzvláště pokud jde o začleňování a rovnost, bude-li to vhodné a nutné.
6. Doporučení Rady ze dne 28. června 2011 o politikách snížení míry předčasného ukončování školní docházky se zrušuje. [Tímto doporučením se zrušuje a nahrazuje doporučení Rady o politikách snížení míry předčasného ukončování školní docházky ze dne 28. června 2011 (Úř. věst. C 191, 1.7.2011).]

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*